

Ny formand:

Velkommen i oplysningsforbundet Fora

Viden, tips og hjælp

Tillykke med det nye formandskab og din rolle som spydspids i folkeoplysningen

Fora er foreningens oplysningsforbund, og her kan du hente viden, tips og hjælp, når du får brug for det. Du er automatisk en del af Foras netværk for formænd, og vi inviterer dig mindst én gang årligt til et formandstræf. Du finder ligesindede i Facebookgruppen 'Medlem af Fora', og kan få tilsendt både Foras nyhedsbrev og Fora Magasinet.

Inden længe inviterer vi dig til kursusdag for nye formænd, hvor vi sammen dykker ned i formandsrollen og introducerer folkeoplysningsloven lidt nærmere. Det vil være et godt sted at starte et netværk op.

I denne folder kan du læse lidt om formandens væsentligste opgaver, få gode råd til hvordan du sikrer et godt bestyrelsesarbejde, samt et hurtigt blik ind i kernen af det folkeoplysende foreningsarbejde.

Formandens opgaver og ansvar

Som formand står du i spidsen for foreningen. Rammerne omkring foreningen og dens aktiviteter er styret af Folkeoplysningsloven, bekendtgørelsen, samt en tilhørende lønbekendtgørelse. Som formand har du et særligt ansvar for at sikre, at love og regler overholdes, at økonomien er velkonsolideret og at foreningen udvikler sig i takt med tiden, så foreningen hele tiden er både relevant og overlevelsedygtig.

For at kunne gøre det, er det vigtigt, at bestyrelsen har den viden, der skal til for at træffe gode beslutninger. Det gælder både indsigt i den daglige drift og økonomi, viden om lov og regler, og en mere overordnet fornemmelse for trends og tendenser på kursusmarkedet, samt de lokalpolitiske rammer for folkeoplysningen.

Husk at du har Fora i ryggen. Vi bistår med:

- Viden om love, regler, foreningsdrift og -udvikling
- Konsulentbistand i lovgrundlag, skoledrift og foreningsledelse
- Kurser for skoleledere, formænd og bestyrelsesmedlemmer
- Netværk og inspirationsmøder
- Puljer til udvikling
- Hjælp til udvikling af projekter/koncepter
- Medlemsmagasin og nyhedsbreve
- Dækning af lovpligtige forsikringer
- Copydan kopi-aftale
- Hjælp til lønudbetaling
- Gratis administrationssystem (ASA)
- Fælles administrationsservice
- Gratis hjemmeside (SPN) og support
- Hjælp til kommunikation og lokal presse
- Adgang til fælles billedbank
- Hjælp ved start af ny aftenskole

Det formelle

Vedtægterne er bestyrelsens vigtigste rettesnor. Som ny på posten kan det være fint at løbe vedtægterne igennem sammen med bestyrelsen og rette dem til, hvis der er behov for det.

Vedtægterne beskriver blandt andet, hvordan og hvornår der skal indkaldes til generalforsamling. Det er formandens opgave at sikre, at generalforsamlingen afholdes i overensstemmelse med vedtægterne, og at generalforsamlingens beslutninger gennemføres.

Det er formandens ansvar, men ikke nødvendigvis opgave, at der indkaldes til og afholdes bestyrelsesmøder, at møderne er godt forberedt og at de afvikles på måde, hvor alle kan komme til orde.

Som formand skal du sikre, at foreningen overholder reglerne for anvendelse af det kommunale tilskud, for anviste lokaler og for regnskab/dokumentation for aktiviteterne. Skolelederen skal derfor jævnligt orientere bestyrelsen om kursusvirksomheden og andre forhold, fx projektaktiviteter, medlemsaktiviteter, drift af egne lokaler osv. Fora anbefaler, at bestyrelsen orienteres hvert kvartal om foreningens budget og regnskab.

Foreningen tegnes økonomisk af formanden i samråd med endnu et bestyrelsesmedlem. Det er ofte foreningens kasserer.

HUSK at komme op i helikopteren!

Praktiske, dagligdagsopgaver som fx planlægning og gennemførelse af arrangementer og udstillinger, kommer let til at fylde i lidt mindre foreninger. Som formand har jeg brugt minimum én gang om året til at invitere bestyrelsen på en helikoptertur, hvor vi kan kigge på foreningen i et nyt perspektiv. Det er her de nye idéer skabes, og det giver et godt fundament for udvikling af foreningens fremtidige strategi.

Jette Førby Rasmussen, formand for Skolen for kreativ fritid

Det uformelle

Foreningens trivsel er et vigtigt ledelsesfelt. Fora har seks anbefalinger til, hvordan man kan sikre et godt samarbejde i bestyrelsen:

1. Diriger drøftelserne på bestyrelsesmøderne, så alle kommer til orde, og så I samtidig får taget beslutninger eller peget på løsninger.
2. Bred opgaver og ansvar ud, så arbejdet ikke ligger på én eller i ganske få hænder, fx dine. For de fleste er det engagerende at have opgaver, og for nogle er det motiverende at have én at dele opgaven med.
3. Lav en tydelig opgave- og ansvarsfordeling, gerne på skrift. Suppler evt. med et årshjul, så der er overblik over årets opgaver, som kan blive fordelt og igangsat i god tid.
4. Husk at sætte udvikling af nye kurser og aktiviteter på dagsordenen, men lad det ikke løbe så løbsk, at ressourcerne ikke står mål med ønskerne.
5. Sæt også tid af til en snak om de fælles mål og visioner for foreningen. Det skaber grundlæggende tillid at vide, at man arbejder frem mod samme mål, og mål og visioner er en god rettesnor, når idéer skal prioriteres.
6. Ros, skulderklap og anerkendelse er motiverende både for de små og store indsatser.

***Lad være med at bekymre dig om småting, men hav
helheden for øje***

Sisyfosmyten er en vigtig realitet i arbejdet med folkeoplysning. I folkeoplysningssammenhæng må man forsøge "at rulle stenen op igen" - måske på en ny måde. Som formand er det en vigtig evne ikke at ærgre sig over det, der ikke gik så godt, men glæde sig over alt der, der lykkes. Som formand har jeg støttet mig til et godt citat af Winston Churchill: "Succes er ikke endelig, fiasko er ikke fatal - det er modet til at fortsætte, der tæller."

Kaj Andersen, formand FO Nordfyn

Samarbejde mellem bestyrelse og skoleleder

Som formand er du den politiske og strategiske leder, mens den ansatte skoleleder er administrativ og pædagogisk leder. Normalt er arbejdsdelingen sådan, at det er bestyrelsen, der beslutter rammerne og målene for foreningen, mens det er skolelederen, der planlægger, koordinerer og tilrettelægger aktiviteterne efter de retningslinjer og mål, som bestyrelsen afstikker.

Det er ret almindeligt, at skolelederen deltager i bestyrelsesmøderne – ofte som sekretær – da møderne kan bruges til gensidig orientering mellem bestyrelsen og skolelederen om drift, økonomi og udviklingsmuligheder.

Kernen: Folkeoplysning og tilskud

Folkeoplysningsloven er rammen om foreningens virke, og den beskriver krav til vedtægter og foreningsdannelsen, bestyrelsessammensætningen, ansvaret og habilitetsregler. Det kan du læse mere om på Foras hjemmeside. Herudover beskriver loven formålet med og bestemmelserne for anvendelsen af det kommunale tilskud, som folkeoplysende foreninger er berettiget til.

Tilskuddet fra kommunen kan bruges på tre forskellige tilrettelæggelsestyper:

10% skal anvendes til debatskabende aktivitet	Tilskuddet her må anvendes forholdsvist frit til gennemførelse af debatarrangementer, men det er et krav at der indgår debat. Det er ikke et krav, at der er deltagerbetaling
Op til 90% – det resterende tilskud – anvendes til almindelige kurser og foredrag	Her gives tilskuddet til nedbringelse af udgifterne til lærer- og lederløn jf. lønbekendtgørelsen. Der gives 1/3 i tilskud til almindelig undervisning, og 8/9 i tilskud til handicapundervisning
Op til 36% af tilskuddet <i>kan</i> bruges på fleksible tilrettelæggelsesformer	Her er man ikke til lærer-lederløn bundet af lønbekendtgørelsen, og tilskuddet kan bruges mere frit også til andre typer af udgifter. Det er et krav, at aktiviteten adskiller sig fra almindelig undervisning, som fx workshops, studiekredse, åbne værksteder, kombinationsforløb

Arbejdsgiveransvar

Bestyrelsen er arbejdsgiver og har dermed det overordnede ansvar for ansættelser, arbejdsmiljø, herunder gennemførelse af APV (arbejdspladsvurdering), lovpligtige forsikringer osv. Gennem Fora har foreningen automatisk tegnet den lovpligtige erhvervsansvarsforsikring og arbejdsskadeforsikring.

Det er bestyrelsen, der ansætter og afskediger skolelederen, og bestyrelsen forhandler løn med denne efter lønbekendtgørelsens regler. Ansvaret for ansættelse af undervisere vil som oftest være uddelegeret til skolelederen, men bestyrelsen bør have en holdning til de mere strategiske forhold omkring ansættelser:

- Hvordan sikrer vi en høj kvalitet i undervisningen?
- Hvordan understøtter vi udvikling af underviserne?
- Stiller vi særlige krav til underviserne?

Foreningen udadtil

Til formandsrollen er der knyttet opgaver i forbindelse med repræsentation og politik. Hvordan de enkelte opgaver fordeler sig mellem skolelederen, formanden og de øvrige bestyrelsesmedlemmer, er der ikke én opskrift på. Men uanset hvem, der udfører opgaverne, er det vigtigt, at formanden gør foreningen synlig i lokalområdet, både i forhold til borgerne, forvaltningen og det politiske niveau. De politikere, der sikrer midler til folkeoplysningsområdet, skal kende den værdi, som foreningslivet skaber i lokalområdet.

Brug for mere?

Læs meget mere på www.fora.dk eller ring til sekretariatet og få en snak på telefon 33 93 00 96.